

**EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
iulie 2025**

Probă scrisă

LIMBA ȘI LITERATURA TURCĂ MATERNĂ

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

Pembe İncili Kaftan

Çamlıca ormanının arkasındaki büyük mandıra ile büyük çiftliğini işletir, namusuyla yaşar, kimseye eyvallah etmezdi. Fukaraya, zayıflara, gariplere bakar, sofrasından hiç misafir eksik olmazdı. Dindardı. Ama tutucu değildi. Din, millet, padişah aşkını kalbinde duyanlardandı. Devletinin büyüklüğünü, kutsallığını anlardı. Tek amacı, "Allah'tan başka kimseye secde etmemek, kula kul olmamak" tı. İlmi, olgunluğu herkesçe biliniyordu. İbn-i Kemâl ondan söz ederken, "Beni okutur!" derdi. Şairdi. Lâkin ömründe daha bir kaside yazmamıştı. Hatta böyle övgüleri okumazdı bile... Yaşı kırkı geçiyordu. Önünde açılan, parlak gelecek sağlayacak yollardan daha hiçbirine sapmamıştı. Bu altın kaldırımlı, mina çiçekli, cenneti andıran nurlu yolların sonunda daima "kirli bir etek öpme" bulunduğunu bilirdi, insanlık, onun gözünde çok yüksek, çok büyüktü, insan dünya üzerinde Allah'ın bir halefiydi. Allah, insana kendi ahlâkını vermek istemişti, insan bütün yaratıkların üstünde idi. Kuyruğunu sallaya sallaya efendisinin pabuçlarını yalayan köpeğe yaltaklanma pek yakışır; ama, insana... Muhsin Çelebi her türlü aşağılanmayı kabul ederek yüksek mevkilere iki büklüm tırmanan maskara harislerden, izzetinefissiz kölelerden, sürüngenler gibi yerlerde sürünen pis esirlerden nefret ederdi. Hatta bunları görmemek için insanlardan kaçır olmuştı. Yalnız savaş zamanları Guraba Bölükleri'ne kumandanlık için meydana 31 çıkardı. Huzurda serbest, tabîî oturuşu Sadrazam'ı çok şaşırttı. Ama kızdırmadı:

- Tebriz'e bir elçi göndermek istiyoruz. Tarafımızdan sen gider misin, oğlum?
- Ben mi?
- Evet.

Ömer Seyfettin

1. Yukarıdaki metnin türünü belirtiniz. **6 p**
2. Metnin türü özelliklerinden üç tanesini yazınız. **6 p**
3. Yazarın kullandığı anlatım tekniği hakkında bilgi veriniz. **6 p**
4. Metinden hareketle yazarın kullandığı üslubu hakkında bilgi veriniz. **6 p**
5. "Devletinin büyüklüğünü, kutsallığını anlardı." cümlesini metne dayalı inceleyiniz. **6 p**
6. Metindeki sıfat türlerini göz önünde bulundurarak, sıfatın sınıflandırılması hakkında örneklerle bilgiler veriniz. (yapı bakımı, niteleme sıfatı, belirtme sıfatı, sıfat tamlamaları). **6 p**
7. Metne dayalı üç kelime seçerek eşanlamlılarıyla birer cümle kurunuz. **6 p**
8. Metne dayalı üç kelime seçerek zıtanlamlılarıyla birer cümle kurunuz. **6 p**
9. "Bu altın kaldırımlı, mina çiçekli, cenneti andıran nurlu yolların sonunda daima "kirli bir etek öpme" bulunduğunu bilirdi, insanlık, onun gözünde çok yüksek, çok büyüktü, insan dünya üzerinde Allah'ın bir halefiydi." kısaca açıklayınız. **6 p**
10. Metne dayalı başkişinin ruhsal portresini çizin. **6 p**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Dialog konulu, metni örnek alarak, öğretim – öğrenim unsurlarına dikkat ederek, didaktik projesinin unsurlarını belirtiniz. Dikkat edilecek hususlar:
 - a) Dersin anları ve anlara göre öğretmen - öğrenci didaktik faaliyetler ve alıştıırma çeşitleri; **5 p**
 - b) Metot, teknik ve araçlar; **5 p**
 - c) Değerlendirmenin uygun teknik veya metotları **10 p**
2. Didaktik faaliyetlerde yer alan seçilmiş gereçlerin öneminden bahsediniz. **5 p**
3. Didaktik faaliyetlerde yer alan alıştıırma çeşitlerinden örnek veriniz. **5 p**